

Tantárgy neve/kódja:	Textológia, forráskutatás, szövegkiadás I. BI-DK-045
Tárgyfelelős:	Doktori iskola vezető
Tantárgy oktatója:	Dr. Almási Zsolt, egyetemi docens Dr. Mátyus Norbert András, egyetemi docens Dr. Thimár Attila, egyetemi docens
Kreditszám:	10 kredit
Óratípus:	Gyakorlat
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	A kurzus a szövegtudomány magasabb szintű elméleti és gyakorlati kérdéseire fókuszál. A szöveg(re)konstrukció tudományos elméletét és gyakorlatát, a teleologikus és genetikus szövegkiadás feltételeit, valamint a digitális filológia alapjait sajátítják el a doktoranduszok.
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	A kurzus szövegontológiai és textológiai elméleti alapot nyújt, amely során a hallgatók az irodalmi szöveg státuszát és keletkezéstörténetének sokrétűségét vizsgálják. A kurzus központjában aszövegkritika (hagyományos és genetikus kritika egyaránt) elmélete áll, amely az alkotói folyamatot és a szövegvariánsok dinamikáját elemzi, párhuzamba állítva a filológiai hermeneutikával, azaz a szöveggondozás és az értelmezés szoros összefüggésével. Az elméleti keret kiterjed adigitális paradigma kihívásaira és a kanonizációs folyamatok kritikai szemléletére is, felkészítve a kutatókat arra, hogy a forrásokat ne csupán technikai adathalmazként, hanem elméletileg megalapozott, történeti és esztétikai konstrukciókként kezeljék.
Elsajátítandó gyakorlati ismeretanyag:	A kurzus felkészít a forrásfeltárás és a textológiai adatkezelés komplex folyamataira, beleértve a levéltári kutatómunkát, a nehezen olvasható kéziratok átírását és a szövegromlások szisztematikus javítását. Kiemelt fókusz a modern kritikai kiadások szerkezeti felépítésének áttekintése, a variánsokat rögzítő kritikai apparátus és a magyarázó jegyzetek precíz összeállításának elsajátítása. Hangsúlyt kap továbbá a digitális filológia eszköztára, a kódolt szöveg megjelenítés (például TEI/XML), az elektronikus szövegtárak építése és a tudományos publikációk online megjelenítése.
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	Elena Pierazzo: <i>Digital Scholarly Editing: Theories, Models and Methods</i> , Farnham, Ashgate, 2015. ISBN: 978-1472412119. Hargittay Emil (szerk.): <i>Bevezetés a régi magyarországi irodalom filológiájába</i> , Budapest, Universitas, 2003. ISBN: 978-963-910-480-4.
A 2-4 legfontosabb ajánlott irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	Helikon folyóirat textológiai számai: A szövegkiadás új elmélete és gyakorlata (1989/3–4); Textológia vagy textológiák? (1998/4); (Új) filológia (2000/4). A Ráció Kiadó Filológia sorozatának kötetei: Filológia – Interpretáció – Médiatörténet, 2009 (Filológia 1); Metafilológia 1. Szöveg – variáns – kommentár, 2012 (Filológia 2); Metafilológia 2. Szerző – könyv – jelenetek, 2015 (Filológia 3); Filológia – nyilvánosság – történetiség, 2011 (Filológia 4)

	<p>1Stoll Béla, Szövegkritikai problémák a magyar irodalomban = Bevezetés a régi magyar irodalom filológiájába, szerk. Hargittay Emil, Bp., Universitas, 1997, 154-210.</p> <p>A Debreceni Textológiai Kutatócsoport kötetei Minden doktorandusz számára azon nemzeti filológiának az legismertebb kézikönyve, amilyen nyelven olvas.</p>	
Elmélet-gyakorlat aránya:	Elméleti óra óraszám:	Gyakorlati óra óraszám: heti 2
Az alkalmazott oktatási módszerek:	<p>Könyvtár (OSzK és MTA Kt)- és levéltár (MNL) látogatás; egyéni és/vagy csoportos munka, prezentáció, szövegfeldolgozás, egyéni projektmunka, önálló gyűjtőmunka, bibliográfia összeállítása, órai vita, közös szoros olvasás</p>	
Az értékelés módja:	gyakorlati jegy (háromfokozatú)	
Az értékelés kritériuma:	<p>1. Részvétel, készülés és aktivitás az órákon 2. Projektmunka két félév során két szabadon választott min. 5000n, max. 40000n terjedelmű, min. 3 szövegváltozattal rendelkező (amiből egy lehetőleg kéziratos) sajtó alá rendezése, és digitális kódolása. Az érdemjegy arányossága: 1 = 30%; 2: 70%.</p>	
Miként járul hozzá a tantárgy a doktori iskola képzési programjában tanulási eredményként megjelölt MKKR 8. szintű tanulási eredmények eléréséhez.	<p>A kurzus a legmagasabb szintű kutatói autonómiát és módszertani ismereteket fejleszt. A résztvevők szövegontológiai ismereteket sajátítanak el, amelyek képessé teszik őket komplex, bizonytalan hitelességű források önálló kritikai feltárására és újszerű szintézisére. A kurzus során kialakítandó filológiai precizitás és etikai elkötelezettség biztosítja a tudományos eredmények nemzetközi szűke szerinti publikálását, miközben a digitális paradigma integrálása révén a doktoranduszok képessé válnak kutatási projektek önálló irányítására és a kulturális örökség kritikai újrafogalmazására. Ezzel a képzés közvetlenül hozzájárul ahhoz a doktori szintű kompetenciához, amely a meglévő tudásanyag bővítését és a tudományág módszertani megújítását teszi lehetővé</p>	